

Brüssel, 12. juuni 2025
(OR. en)

7819/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0213(CNS)

FISC 93
ECOFIN 401
ENER 97
ENV 240
CLIMA 102

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Energia maksustamise direktiivi läbivaatamine – Eduaruanne

---

Käesoleva märkuse lisas toodud eduaruandes esitatakse eesistujariigi ülevaade olukorrast ja eespool nimetatud ettepaneku läbivaatamisel 2025. aasta esimesel poolel tehtud edusammudest.

Alaliste esindajate komiteel palutakse võtta teadmiseks käesoleva märkuse lisas esitatud eesistujariigi eduaruanne ja edastada see nõukogule.

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogul palutakse võtta teadmiseks käesoleva märkuse lisas esitatud eesistujariigi eduaruanne oma eelseisval istungil päevakorra A-punktina.

Energia maksustamise direktiivi läbivaatamine

Eesistujariigi eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 14. juulil 2021 ettepaneku nõukogu direktiivi kohta, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise liidu raamistik (uuesti sõnastatud) (edaspidi „energia maksustamise direktiivi ettepanek“)¹.
2. Energia maksustamise direktiivi ettepanek kuulub paketti „Eesmärk 55“,² millega soovitakse viia ellu ambitsioonikad ELi eesmärgid vähendada 2030. aastaks heitkoguseid vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega ning saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus. Pakett koosneb omavahel seotud ettepanekutest, millega püütakse saavutada ühist eesmärki, milleks on tagada õiglane, konkurentsivõimeline ja keskkonnasäästlik üleminek 2030. aastaks ja pärast seda. See hõlmab mitut poliitikavaldkonda ja majandussektorit: kliima, energia ja kütused, transport, hooned, maakasutus ja metsandus.
3. Energia maksustamise direktiivi ettepaneku eesmärgid on järgmised:
  - a) luua kohandatud raamistik, mis aitab saavutada ELi 2030. aasta eesmärgid ja 2050. aastaks Euroopa roheline kokkuleppe raames kliimanetraalsuse. See hõlmaks energiatoodete ja elektrienergia maksustamise kooskõlla viimist ELi energia-, keskkonna- ja kliimapoliitikaga, aidates seega kaasa ELi jõupingutustele heitkoguste vähendamiseks;
  - b) luua raamistik, mis säilitab ELi siseturu ja täiustab seda, ajakohastades maksustatavate energiatoodete kohaldamisala ja maksumäärade struktuuri ning ratsionaliseerides maksuvabastuste ja -vähenduste kasutamist liikmesriikide poolt; ja
  - c) säilitada suutlikkus teenida tulu liikmesriikide eelarvetesse.

---

¹ 10872/21.

² 10849/21.

4. Komisjoni arvates saavutatakse need eesmärgid, minnes mahupõhiselt maksustamiselt üle energiasisaldusel põhinevale maksustamisele, kehtestades maksumäärade liigituse vastavalt nende keskkonnatoimele ja piirates stiimuleid fossiilkütuste kasutamiseks. Selle liigituse kohaselt maksustatakse traditsioonilisi fossiilkütuseid, nagu gaasiõli ja bensiin, kõrgeima maksumääraga ja elektrit madalaima maksumääraga.
5. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 20. jaanuaril 2022³ ja Euroopa Regioonide Komitee 27. aprillil 2022⁴. Euroopa Parlament ei ole veel oma arvamust esitanud.

II. NÕUKOGU TÖÖ HETKESEIS

6. Energia maksustamise direktiivi ettepaneku analüüsi alustati maksuküsimuste töörühmas (kaudne maksustamine – aktsiisid / energia maksustamine) (edaspidi „maksuküsimuste töörühm“) 2021. aasta septembris. Maksuküsimuste töörühm (kõrgetasemeline koosseis) (edaspidi „kõrgetasemeline töörühm“) on ettepanekut arutanud mitmel korral.
7. Nõukogu (ECOFIN) võttis 7. detsembril 2021 teadmiseks eesistujariigi eduaruande paketi „Eesmärk 55“ ettepanekute kohta, milles käsitleti ka energia maksustamise direktiivi ettepanekut⁵. Nõukogu (ECOFIN) võttis 17. juunil 2022 teadmiseks energia maksustamise direktiivi ettepanekut käsitleva eesistujariigi eduaruande⁶. Nõukogus (ECOFIN) toimus 6. detsembril 2022 energia maksustamise direktiivi ettepaneku üle poliitiline mõttevahetus⁷ ning anti poliitilisi suuniseid edasisteks sammudeks. Üldiselt toetasid ministrid eesistujariigi paindlikumat lähenemisviisi ja palusid leida lahendusi lahendamata küsimustele.
8. Nõukogus (ECOFIN) toimus 60. detsembril 2024 energia maksustamise direktiivi ettepaneku üle poliitiline mõttevahetus⁸ ning anti poliitilisi suuniseid.
9. Nõukogu ettevalmistavates organites on poliitilisi suuniseid arvesse võttes jätkatud tehnilist analüüsi.

---

³ 5615/22.

⁴ 7822/25.

⁵ 14574/21.

⁶ 9874/22.

⁷ 14736/22.

⁸ Dok 16174/24 REV 1.

III. 2025. AASTA ESIMESEL POOLEL TEHTUD EDUSAMMUD

10. Tuginedes eelmiste eesistujariikide tehtud edusammudele, jätkas eesistujariik Poola tööd energia maksustamise direktiivi läbivaatamisega. Toimikut analüüsiti maksuküsimuste töörühma koosolekutel 30. jaanuaril, 1. aprillil ja 20. mail 2025.
11. 2025. aasta esimesel poolaastal koostas eesistujariik töörühma koosolekutel peetud arutelude põhjal kolm täielikku kompromissteksti ning viimane kompromisstekst esitati maksuküsimuste töörühmale 20. mail⁹. Lisaks esitas eesistujariik selgitavates märkustes omapoolsed konkreetsete sätete analüüsid, mis hõlbustasid arutelusid ja aitasid teha edusamme lahendamata küsimustele lahenduste leidmiseks.
12. Üks arutatud teemadest oli see, kuidas saavutada ELi tööstuse ühine eesmärk olla konkurentsivõimeline muutavas üleilmses kontekstis ja milline roll võiks selles olla energia maksustamisel. Komisjon tutvustas energia maksustamise aspekte oma teatistes „Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühine tegevuskava“¹⁰, „Taskukohase energia tegevuskava. Energialiidu tõelise väärtuse ärakasutamine puhta energia tagamiseks kõikidele eurooplastele“¹¹, „ELi konkurentsivõime kompass“¹² ning „Euroopa terase ja metallide tegevuskava“¹³. Neid teatise silmas pidades leiab eesistujariik, et energiamahukad sektorid, nagu mineraloogilised ja metallurgilised protsessid, vajavad rohkem toetust. Seetõttu on eesistujariigi arvates põhjendatud lubada liikmesriikidel jätkata toetuse andmist direktiivi reguleerimisalast väljajätmise vormis.

---

⁹ 9008/25.

¹⁰ 6515/25.

¹¹ 6601/25.

¹² 5785/25.

¹³ 7288/25.

13. Üks energia maksustamise direktiivi ettepanekus esitatud uus element on säte madalaimate maksustamistasemete automaatse indekseerimise kohta. Indekseerimise eesmärk on vältida energia maksustamise direktiivi majandusliku mõju vähenemist aja jooksul. Eesistujariik kujundas soodsa aluse aruteludeks indekseerimise korra, eelkõige ajalise baasi ja indekseerimise ülempiiri üle.
14. Täpsustati mõisteid „ühekordne kasutus“ ja „erinev ühekordne kasutus“. Kuna need terminid tekitasid kahtlusi nende tõlgendamise ja ulatuse osas, algatas eesistujariik arutelu, mille eesmärk oli selgitada nende terminite tähendust. Energiatoodete ja elektrienergia mõned konkreetsete kasutusviisid teatavates majandussektorites, kus energiatooteid või elektrienergiat kasutatakse, võivad vajada lisatoetust. Seetõttu võivad liikmesriigid kohaldada selliste konkreetsete kasutusviiside suhtes konkreetseid vähendatud maksumäärasid (täielikud aktsiisivabastused või vähendatud maksumäärad). Selliseid juhtumeid nimetati kompromisstekstis „erinevaks ühekordseks kasutuseks“. Arutelu tulemusena nenditi, et mõiste „erinev ühekordne kasutus“ on osa laiemast mõistest „ühekordne kasutus“. Samas tundus tarvilik kasutada tekstis jätkuvalt mõistet „ühekordne kasutus“, sest see osutab kõigile direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate energiatoodete ja elektrienergia kasutamise juhtudele, st nendele, mis ei vasta energiatoodete ja elektrienergia kahesuguse kasutuse määratlusele. Mõiste „ühekordne kasutus“ jäeti kompromisstekstis alles, kuid eesistujariigi algatatud arutelud aitasid teha edusamme selle mõiste selgitamisel, et ettevõtjad, maksuhaldurid ja kodanikud saaksid tulevase direktiivi teksti paremini mõista ja tõlgendada.

15. Delegatsioonid tõstasid küsimuse väikeste käitiste kohta, mis tarbivad oma tarbeks elektrienergiat, mida nad toodavad taastumatutest energiaallikatest, mis on juba maksustatud. Praegu kohaldatav energia maksustamise direktiiv võimaldab liikmesriikidel, tingimusel et energiasisendid on maksustatud, vabastada maksust väiketootjate toodetud elektrienergia, kui see on ette nähtud enda tarbeks. Energia maksustamise direktiivi ettepanekus on säilitatud väiketootjate korra üldeesmärk; väikeste käitiste määramiseks on siiski kehtestatud künnis. See kehtestati eesmärgiga käsitleda elektrienergia tootmist taastuvatest energiaallikatest ja võtta arvesse võimalust, et suured käitised võivad saada eproportsionaalselt suurt maksusoodustust. See on aga piiranud võimalust vabastada maksust väikesed käitised, mis tarbivad oma tarbeks elektrienergiat, mida nad toodavad taastumatutest energiaallikatest, mis on juba maksustatud. Sel põhjusel muutis eesistujariik kompromisstekstis vastavaid sätteid. Selle tulemusena saavad liikmesriigid: a) vabastada maksust oma tarbeks toodetud elektrienergia, kui sisendenergiatooted ei ole maksustatavad energiatooted (tuule-, päikese-, jäätmenergia jne). Eesmärk on vältida tarbetut toodangu maksustamise koormust mitteprofessionaalsetele või väga väikestele tootjatele ning stimuleerida selliste käitiste arendamist; b) vabastada maksust elektrienergia, mis on toodetud energiatoodetest, mis on direktiivi kohaselt juba maksustatud. See nõue kehtib siis, kui tootja toodab tööstusprotsessides kasutatava elektrienergia enda tarbeks, näiteks maagaasist.
16. Pärast mõne delegatsiooni taotluse läbivaatamist otsustas eesistujariik jätta direktiivi kohaldamisalast välja kõik kütteks kasutatavad jäätmeh. Aktsiisiga kaasnev lisakoormus võib tuua kaasa jäätmeh koguvate ja nende kõrvaldamisega tegelevate ettevõtjate osutatavate teenuste hinna tõusu. Selle tulemusena võib tekkida olukord, kus sagenevad juhtumid, kus üksused põletavad jäätmeh, mis asjakohase taristu puudumisel võib põhjustada atmosfääri suuremat saastamist kahjulike gaasidega või kasvuhoonegaaside heidet, sest on suurenenud jäätmeh eksport ELi väljapoole. Seega on eesistujariigi arvates põhjendatud jäätmeh väljajätmine energia maksustamise direktiivi eelnõu reguleerimisalast.

17. Kompromissteksti tehti mõned muudatused eesmärgiga tagada õiguskindlus ja viia tulevane energia maksustamise direktiiv kooskõlla muude asjaomaste õigusaktidega. Eelkõige on komisjonil direktiivi (EL) 2018/2001 (taastuenergia direktiiv) IX lisa tulevaste muudatuste korral õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta tulevase energia maksustamise direktiivi III lisa, et viia see kooskõlla taastuenergia direktiivi läbivaadatud versiooniga. Vajalikud muudatused tehti ka täiustatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biogaasi tootmiseks kasutatavate lähteainete loetellu (energia maksustamise direktiivi kompromissteksti III lisa).
18. Et viia alumist kütteväärtust esitav tabel (energia maksustamise direktiivi kompromissteksti II lisa) kooskõlla kombineeritud nomenklatuuriga (CN), ajakohastas eesistujariik veerus „Toote nimetus“ esitatud kirjeldusi ja mõningaid CN-koode.
19. Kompromissteksti varasemas versioonis sätestati, et nõukogu võib võtta vastu rakendusakte mis tahes energiatoote kategooria muutmiseks, kui kategooria ei ole kooskõlas selle keskkonnatoimega. Arutelu käigus rõhutati siiski, et ELi toimimise lepingu kohaselt ei saa alusakti tavaliselt rakendusaktiga muuta. Energiatoote kategooria muutmist võiks käsitada energia maksustamise direktiivi ettepaneku olulise elemendina. Selgus, et õiguslikult teostatav võimalus oleks muuta volituse andmine läbivaatamisklauslikuks ning eesistujariik muutis vastavalt kompromissteksti.
20. Põhjendusi kohandati veelgi, et tagada kooskõla energia maksustamise direktiivi sisulise osaga.
21. Delegatsioonid on korranud oma hästi teada olevaid seisukohti mõnes muus küsimuses. Eesistujariik ei ole siiski neid küsimusi uuesti aruteluks avanud, sest ta leiab, et neid on möödunud aastatel põhjalikult arutatud ja tekst on habras kompromiss.

IV. VÕIMALIK EDASINE TEGEVUS

22. Eesistujariigi arvates on läbirääkimiste hetkeseis selline, et eksisteerib delikaatne tasakaal delegatsioonide erinevate seisukohtade vahel, võttes arvesse ka konkurentsivõime aspekti, mida paljud delegatsioonid on hiljuti rõhutanud. Kõiki energia maksustamise direktiivi ettepaneku küsimusi on alates läbirääkimiste algusest põhjalikult arutatud ning delegatsioonide seisukohad on üldiselt hästi teada, kuigi mõned neist on muutunud.
23. Delegatsioonide seisukohtade ühitamiseks on siiski vaja teha täiendavat tööd. Eesistujariik tunnistab samuti, et kompromissteksti on vaja teha mõningaid tehnilisi kohandusi ja et see vajab õiguslikku kontrolli. Eesistujariik märgib, et delegatsioonid on kindlameelsed seni tehtud edusammude põhjal tööd jätkama.

V. KOKKUVÕTE

24. Sellega seoses palub eesistujariik Poola nõukogul käesolev aruanne teadmiseks võtta, et seni tehtud edusammudele tuginedes läbirääkimistega edasi minna.
-